הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכז

(א) * סְפֵק חֲשֵׁכָה (מרדכי סוף פרק במה מדליקין (שבת סי' לג)): **ב** [ג]**עֵרוּב זֶה עוֹשִׂין אוֹתוֹ (ה) בְּפַת וְתַבְשִׁיל, (ו)** [ד]**וְאִם לֹא עֲשָׂאוֹ אֶלָּא (ג) מִתַּבְשִׁיל לְבַד (ז) מֻתָּר: ג** [ה]**שִׁעוּר תַּבְשִׁיל זֶה (ח) כַּזַּיִת, בֵּין לְאֶחָד בֵּין לַאֲלָפִים, בֵּין בִּתְחִלָּתוֹ (ט) בֵּין בְּסוֹפוֹ.** הַגָּהּ: וְיֵשׁ מַצְרִיכִין לְכַתְּחִלָּה בְּפַת כְּבֵיצָה (ירושלמי (הו"ד במרדכי פרק ג סי' תרעב)) וְכֵן נוֹהֲגִין (י) לְכַתְּחִלָּה: **ד** [ו]**צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא תַּבְשִׁיל זֶה דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי (יא) לְלַפֵּת בּוֹ אֶת הַפַּת (יב)** [ז]**לְאַפּוּקֵי (ג) דַּיְסָא: ה** [ח]**תַּבְשִׁיל זֶה** שם) וְהָרִי"ף (ח.) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. **ה** שָׁם בַּגְּמָרָא ט"ז (ע"ב) כְּרַבִּי אַבָּא וּכְרַב. **ו** שָׁם (ע"א) וּכְלִשְׁנָא בַּתְרָא. **ז** כְּרַבִּי זֵירָא (שם). **ח** בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב).

ג טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם (ע"ז לז: תוד"ה והשלקות) וְרַבֵּנוּ שִׁמְשׁוֹן הַזָּקֵן וּבַהַ"ג. **ד** הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פ"ו אות ג) דְּסוֹמְכִין עַל רִ"י (ע"ז) **ח** בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (א) סָפֵק. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְאִם קִבֵּל עָלָיו שַׁבָּת כְּגוֹן שֶׁאָמַר בָּרְכוּ אָסוּר עַיֵּן סוֹף סִימָן רס"א (ס"ד). אֲבָל הַטַּ"ז (סק"ג) וַעֲטֶרֶת זְקֵנִים כָּתְבוּ מִשֵּׁם רַאֲבַ"ן (סי' קסח) דַּאֲפִלּוּ לֹא עֵרֵב עַד אַחַר בָּרְכוּ יָכוֹל לְעָרֵב כָּל זְמַן שֶׁהַצִּבּוּר לֹא הִתְפַּלְּלוּ תְּפִלַּת יוֹם טוֹב עַיֵּן שָׁם, וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגה"ט) הִסְכִּים עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דְּמִי שֶׁהוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא הִנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין וְאִם יֵלֵךְ לְבֵיתוֹ לְהַנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין יַעֲבֹר זְמַן מִנְחָה, יִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְלֹא יַנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין דְּיוּכַל לְהַקְנוֹת קִמְחוֹ לַאֲחֵרִים. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **ב (ג) מִתַּבְשִׁיל.** דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (טו:) דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר יָלִיף מִקְרָא (שמות טז כג) דְּ'אֲשֶׁר תֹּאפוּ אֵפוּ וַאֲשֶׁר תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ' מִכָּאן שֶׁאֵין אוֹפִין אֶלָּא עַל הָאָפוּי וְלֹא מְבַשְּׁלִין אֶלָּא עַל הַמְבֻשָּׁל עַל כֵּן צָרִיךְ כָּאן פַּת בִּשְׁבִיל מַה דְּיֹאפוּ פַּת לְצֹרֶךְ שַׁבָּת וְתַבְשִׁיל בִּשְׁבִיל מַה שֶּׁיְּבַשְּׁלוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ (ירושלמי פ"ב ה"א) סְבִירָא לֵיהּ שֶׁבִּשְׁבִיל תַּבְשִׁיל מֻתָּר הַכֹּל, וְרֹב פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רַק רַבֵּנוּ תָּם וּקְצָת דֵּעוֹת סְבִירָא לְהוּ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עַל כֵּן כָּשֵׁר לְכָל הַפָּחוֹת בְּדִיעֲבַד כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אֲבָל עַל הַפַּת לְחוּד לֹא מְהַנֵּי לְכֻלֵּי עָלְמָא אַף לֶאֱפוֹת. אָסוּר לַעֲשׂוֹת עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין לִפְנֵי עֶרֶב יוֹם טוֹב רַק בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֲבָל בְּדִיעֲבַד מֻתָּר עַיֵּן טַ"ז סָעִיף קָטָן (י"ב) [י"ג] וּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י"ג. כָּתַב בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"ב סי' ח) אִם עָשָׂה תַּבְשִׁיל מְיֻחָד לְעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין אוֹ שֶׁהִפְרִישׁוֹ לְשֵׁם כָּךְ אֲפִלּוּ הָיָה דַּעְתּוֹ לְבָרֵךְ עָלָיו וְשָׁכַח שָׁרִי לְבַשֵּׁל דִּבְרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת, וַאֲפִלּוּ הִפְרִישָׁה אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ שָׁרִי. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן כ"ג חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן טַ"ז סָעִיף קָטָן י"ז. מַהֲרִי"ל (הל' עירובי תבשילין) הָיָה מַנִּיחַ הַבָּשָׂר עַל הַטֶּעלֶי"ר וְלֹא עַל גְּלוּסְקָא מִשּׁוּם מִאוּס. גַּם לָקַח לֶחֶם שָׁלֵם וּלְקָחוֹ לְלֶחֶם מִשְׁנָה בְּלֵיל שַׁבָּת, וּבְמֶחֱרָתוֹ בִּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית הָיָה בּוֹצֵעַ עָלָיו כֵּיוָן דְּאִתְעֲבִיד בֵּיהּ חֲדָא מִצְוָה לִיעֲבַד בֵּיהּ מִצְוָה אַחֲרִיתָא. בִּשְׁלָ"ה (מסכת סוכה, פרק נר מצוה אות כב) כָּתַב שֶׁלֹּא לִקַּח עָצָם שָׁפָל אֶלָּא יִקַּח חֲתִיכָה חֲשׁוּבָה וְאַל תְּהִי מִצְוָה זוֹ קַלָּה בְּעֵינֶיךָ: **ד (ג) דַּיְסָא.** נִרְאֶה לִי דַּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁמְּלַפְּתִין בּוֹ אֶת הַפַּת בָּטְלָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עֲדַיִן לְעָרֵב אִם עוֹד לֹא חָשְׁכָה, (י) וּבִשְׁעַת הַדְּחָק אַף אַחַר בָּרְכוּ כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִתְפַּלְּלוּ הַצִּבּוּר מַעֲרִיב א]יוּכַל לְעָרֵב אִם לֹא חָשְׁכָה עֲדַיִן. אִם בָּא לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְנִזְכַּר שֶׁלֹּא עָשָׂה עֵרוּב תַּבְשִׁילִין וְאִם יַחֲזֹר לְבֵיתוֹ לְעָרֵב יְאַחֵר זְמַן מִנְחָה, (יא) יִתְפַּלֵּל מִנְחָה וּלְעִנְיַן עֵרוּב יַקְנֶה קִמְחוֹ לַאֲחֵרִים, (יב) וּמִיהוּ אִם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עֵרוּבוֹ עַל יְדֵי שָׁלִיחַ יִשְׁלַח שָׁלִיחַ לַעֲשׂוֹת עֵרוּב קֹדֶם שֶׁיִּתְפַּלֵּל מִנְחָה: **ב (ה) בְּפַת וְתַבְשִׁיל.** דְּצָרִיךְ לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, וְלָכֵן עוֹשִׂין הָעֵרוּב מִפַּת וְתַבְשִׁיל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב שֶׁעַל סְמַךְ זֶה אוֹפִין וּמְבַשְּׁלִין אַחַר כָּךְ: **(ו) וְאִם לֹא עֲשָׂאוֹ אֶלָּא מִתַּבְשִׁיל לְבַד.** דְּמֵעִקַּר הַדִּין (יג) אֵין צָרִיךְ אֶלָּא מִתַּבְשִׁיל לְבַד וּמְהַנֵּי בֵּין לְפַת בֵּין לְתַבְשִׁיל שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת רֹב הַפּוֹסְקִים אֶלָּא שֶׁנָּהֲגוּ כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים הַמַּחְמִירִין לְהַצְרִיךְ פַּת וְתַבְשִׁיל וְלָכֵן בְּדִיעֲבַד מֻתָּר. (יד) וְאִם אֵין צָרִיךְ לֶאֱפוֹת בְּיוֹם טוֹב וְרַק לְבַשֵּׁל, אַף לְכַתְּחִלָּה סַגִּי בְּתַבְשִׁיל לְחוּד לְכֻלֵּי עָלְמָא: **(ז) מֻתָּר.** לֶאֱפֹת וּלְבַשֵּׁל בְּיוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל שַׁבָּת. וּמִכָּל מָקוֹם אִם נִזְכַּר קֹדֶם שֶׁחָשְׁכָה (טו) צָרִיךְ לְהוֹסִיף לְהַנִּיחַ גַּם פַּת וְיֹאמַר בְּהֶדֵין עֵרוּבָא (טז) אֲבָל לֹא יְבָרֵךְ שֵׁנִית. וְאִם עָשָׂה מִפַּת לְבַד, לְתַבְשִׁיל בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי, וְאִם מְהַנֵּי לְפַת לְחוּד (יז) יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים, (יח) וְהָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ דְּלֹא מְהַנֵּי אַף לְפַת דְּעִקַּר הָעֵרוּב נִתְקַן מִתַּבְשִׁיל: **ג (ח) כַּזַּיִת.** וּמִשּׁוּם הִדּוּר מִצְוָה (יט) יִקַּח לֶחֶם שָׁלֵם וַחֲתִיכַת בָּשָׂר אוֹ דָּגִים חֲשׁוּבָה: **(ט) בֵּין בְּסוֹפוֹ.** לִכְאוֹרָה קַל וָחֹמֶר הוּא אִם בִּתְחִלָּתוֹ סַגִּי בְּכַזַּיִת כָּל שֶׁכֵּן אִם הָיָה יוֹתֵר וְנִשְׁאַר כַּזַּיִת, אֶלָּא בָּא לְאַשְׁמְעִינַן דְּאַף בְּסוֹפוֹ לֹא סַגִּי בְּפָחוֹת מִכַּזַּיִת [עוֹלַת תָּמִיד (סק"ג)]: **(י) לְכַתְּחִלָּה.** הַאי לְכַתְּחִלָּה הוּא רַק קֹדֶם שֶׁעוֹשֶׂה הָעֵרוּב, אֲבָל אִם כְּבָר עָשָׂה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלַעֲשׂוֹת [חֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ג)]: **ד (יא) לְלַפֵּת.** כְּגוֹן בָּשָׂר וְדָגִים (כ) וּבֵיצִים וּשְׁאָרֵי מִינֵי לִפְתָּן מְבֻשָּׁלִים שֶׁדַּרְכָּן לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת. מַהֲרִי"ל (הל' עירובי תבשילין) הָיָה מַנִּיחַ הַבָּשָׂר עַל טֶעלֶע"ר וְלֹא עַל הַגְּלוּסְקָא מִשּׁוּם מִאוּס. וְגַם לָקַח לֶחֶם שָׁלֵם וְהָיָה לוֹקֵחַ אוֹתוֹ אַחַר כָּךְ לְלֶחֶם מִשְׁנָה, וּבוֹצֵעַ עָלָיו בִּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, דְּכֵיוָן דְּאִתְעֲבִיד בֵּיהּ מִצְוָה חֲדָא לִתְעֲבֵד בֵּיהּ מִצְוָה אַחֲרִינָא: **(יב) לְאַפּוּקֵי דַיְסָא.** הַיְנוּ רִיפוֹת שֶׁל שְׂעוֹרִים שֶׁקּוֹרִין גָּאגָעלַא"ך, שֶׁאֵין דַּרְכָּן שֶׁל בְּנֵי אָדָם לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת אֶלָּא אוֹכְלִין אוֹתָן בְּעַצְמָן כְּדֵי לִשְׂבֹּעַ כְּמוֹ פַּת. וַאֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

טוֹב (ה"א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ אֵיתָא חֲמִי (בּוֹא וּרְאֵה) דְּבַר תּוֹרָה הוּא אָסוּר וְעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין מַתִּירִין. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ בְּדִין שֶׁיְּהֵא אוֹפִין וּמְבַשְּׁלִין מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, אִם אַתָּה אוֹמֵר כֵּן אַף הוּא אוֹפֶה וּמְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְחֹל. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ]. וְאַף דְּהָרַמְבַּ"ן טָרַח לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי רַב אַשִּׁי גַּם לְדַעַת רַבָּה עַיֵּן שָׁם בְּמִלְחָמוֹת מִכָּל מָקוֹם פַּשְׁטִיּוּת הַדְּבָרִים נִרְאֶה דְּקָאֵי רַב אַשִּׁי בְּשִׁיטַת רַב חִסְדָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּאוֹר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי גַּם מִפֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל מַשְׁמַע כֵּן דְּהָעְתִּיק עַל דִּבְרֵי רַב חִסְדָּא בִּפְסָחִים (מו: ד"ה איתמר) מַמָּשׁ כִּלְשׁוֹן רַב אַשִּׁי בְּבֵיצָה אַלְמָא סְבִירָא לֵיהּ דַּחֲדָא שִׁיטָה הוּא עַיֵּן שָׁם, וְזֶהוּ סְבָרַת הָרַמְבַּ"ם גַּם כֵּן וְכֵן הָרִיצְבָּ"א בְּתוֹסָפוֹת עֵרוּבִין וְתוֹסָפוֹת דְּרֵישׁ בֵּיצָה מֻכְרָח דַּהֲלָכָה כְּרַב חִסְדָּא [וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּחֶמֶד מֹשֶׁה וּבֵית מֵאִיר דְּאִי לָאו הָכִי נְהִי דְּאֵין בּוֹ מִשּׁוּם הֲכָנָה אַכַּתִּי יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר מְלָאכָה עַיֵּן בְּדִבְרֵיהֶם שֶׁהֶאֱרִיכוּ בָּזֶה]. **וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּאַף דִּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָרִיךְ לִזָּהֵר כְּדַעַת כָּל הָנֵי רַבְּוָותָא הַנַּ"ל וְשֶׁהוּא בְּעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא** וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, **מִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לוֹמַר דִּכְדַאי הֵם רַבּוֹתֵינוּ הָרִאשׁוֹנִים הָאֵלֶּה לִסְמֹךְ עֲלֵיהֶם בְּעִנְיַן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה** וְגַם כִּי הָרֹא"ש וְהַטּוּר לֹא הָעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (פסחים שם) לְעִנְיַן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה [עַיֵּן פְּרִישָׁה (דרישה סק"א)]. וְגַם דְּהַשַּׁ"ס סָתַם דִּין זֶה דִּבְעֵרוּב מֻתָּר וְלֹא חִלְּקוּ כְּלָל בָּזֶה. **וְכָל שֶׁכֵּן בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל לְעַת הַצֹּרֶךְ:**

* **סְפֵק חֲשֵׁכָה.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) לְעִנְיַן אִם קִבֵּל עָלָיו יוֹם טוֹב. **וְעַיֵּן בְּסִימָן רס"ג** (ס"י) **דְּהַדְלָקַת נֵר בְּשַׁבָּת חֲשִׁיב קַבָּלָה לְנָשִׁים, וְצָרִיךְ עִיּוּן מָה הַדִּין בָּזֶה,** וְלִכְאוֹרָה אִם הַנָּשִׁים הִדְלִיקוּ נֵר יוֹם טוֹב שׁוּב אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת עֵרוּב בִּשְׁבִילָן אַף שֶׁהוּא עֲדַיִן יוֹם שֶׁכְּבָר קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם יוֹם טוֹב, וּמַשְׁמַע לִכְאוֹרָה שָׁם דִּבְהַדְלָקַת הַנֵּרוֹת יֵשׁ לוֹ דִּין קַבָּלָה שֶׁל צִבּוּר מֵאַחַר שֶׁכֵּן הַמִּנְהָג, עַיֵּן שָׁם דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מְהַנֵּי תְּנַאי. אֶלָּא דְּיֵשׁ לָדוּן דְּאוּלַי דַּוְקָא בְּשַׁבָּת שֶׁמַּדְלִיקִין הַכֹּל בְּשָׁעָה אַחַת וְנָהֲגוּ לְקַבֵּל בָּזֶה שַׁבָּת אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁאֵין הַכֹּל מַדְלִיקִין בְּשָׁעָה אַחַת אֶפְשָׁר דְּלֹא נָהֲגוּ לְקַבֵּל בָּזֶה וְיֵשׁ לוֹ דִּין אִישׁ הַמַּדְלִיק שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל שַׁבָּת בְּהַדְלָקָתוֹ. וְאַף אִם נֹאמַר דְּאִשָּׁה דַּרְכָּהּ לְקַבֵּל אַף בְּיוֹם טוֹב בְּהַדְלָקָתָהּ מִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם טוֹב אֶפְשָׁר דְּאֵין בָּזֶה רַק דִּין קַבָּלַת יָחִיד כֵּיוָן שֶׁאֵין מַדְלִיקִין בְּשָׁעָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) עוֹלַת תָּמִיד (סק"א), וְגַם הַהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק"ג) הָעְתִּיק אֶת דִּבְרֵי הַטַּ"ז (סק"ג) בְּשֵׁם רַאֲבַ"ן (סי' קסח) וְגַם הַחַיֵּי אָדָם (כלל קב ס"ב) כָּתַב לִסְמֹךְ עַל זֶה לְעִנְיַן דִּיעֲבַד, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין אימת מתחיל איסור מלאכה בע"ש ס"ה) שֶׁהָעְתַּקְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסִימָן רס"א (שם) מְצַדֵּד לְהָקֵל בְּעִנְיַן דְּבַר מִצְוָה אַף אַחַר קַבָּלַת צִבּוּר אִם יֵשׁ שְׁהוּת: **(יא)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יב) כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי, וְיֹאמַר לְהַשָּׁלִיחַ שֶׁיַּעֲשֶׂה בִּשְׁבִילוֹ וִיזַכֶּה גַּם לִמְשָׁרְתָיו: ב (יג)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ועירוב זה) וְאַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב גַּם הַגְּרָ"א: **(יד)** בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם תּוֹסָפוֹת (יז: ד"ה אמר רבא) וְכֵן הוּא בְּהַגְּרָ"א: **(טו)** חֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ג) וְהַגְּרַ"ז (ס"ג): **(טז)** פָּשׁוּט: **(יז)** הַשִּׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' רמו) כָּתַב דִּמְהַנֵּי וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' שמג) כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי וְהַמְּאִירִי (טו: ד"ה ב"ש) הֵבִיא גַּם כֵּן דְּנִמְצָא דַּעוֹת בָּזֶה: **(יח)** הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) בְּשֵׁם רַשַּׁ"ל (ים של שלמה פ"ב סי' ב) וְכֵן כָּתַב הַחֶמֶד מֹשֶׁה (ס"ב) וְהַגְּרַ"ז (שם) וְגַם הָעוֹלַת תָּמִיד (סק"ד) הָעְתִּיק דִּבְרֵי הַגָּהוֹת אֶשְׁרֵי (פרק ב סי' ה אות א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ הַנַּ"ל. וְנִרְאֶה דְּהֵם קָיְמִי אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא דְּקַיְימָא לָן דְּתַבְשִׁיל לְחוּד סַגִּי מֵעִקַּר הַדִּין אֲבָל לְמַאן דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּצָרִיךְ פַּת וְתַבְשִׁיל מִסְתַּבֵּר דְּפַת לְחוּד מְהַנֵּי לְפַת, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א דִּלְדַעְתָּם תַּבְשִׁיל לְחוּד מְהַנֵּי לְתַבְשִׁיל וְהוּא הַדִּין אִיפְכָא פַּת לְפַת, אֶלָּא דְּלַהֲלָכָה הֲלֹא קַיְימָא לָן דְּהָעִקָּר הוּא תַּבְשִׁיל לְחוּד. אָכֵן בְּשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (שם) אַף דִּסְבִירָא לֵיהּ נַמִּי תַּבְשִׁיל לְחוּד מִכָּל מָקוֹם הַקֵּל בְּפַת לְפַת: **ג (יט)** אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם שְׁלָ"ה (מסכת סוכה, פרק נר מצוה אות כב): **ד (כ)** רַמְבַּ"ם (פ"ו ה"ג):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו"ע הרב (ס"ט) סתם לאסור ולא כתב היתר זה של שעת הדחק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁאָמְרוּ, אֲפִלּוּ (יג) צָלִי, אֲפִלּוּ (יד) שָׁלוּק, אֲפִלּוּ (טו) כָּבוּשׁ (טז) אוֹ (ד) [ד] מְעֻשָּׁן, אֲפִלּוּ (יז) מִין דָּגִים קְטַנִּים שֶׁהֱדִיחָן בְּמַיִם חַמִּים וַהֲדָחָתָן הוּא בִּשּׁוּלָן לַאֲכִילָה הֲרֵי זֶה סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶם. [ט]וְכֵן סוֹמֵךְ עַל (יח) * תַּפּוּחִים מְבֻשָּׁלִים (וְהוּא הַדִּין שְׁאָר פֵּרוֹת מְבֻשָּׁלִים) [י]וְעַל דָּגִים קְטַנִּים (יט) שֶׁבִּשְּׁלָן: ו (כ) [כ]סוֹמֵךְ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אֲפִלּוּ עַל (ה) * עֲדָשִׁים שֶׁבְּשׁוּלֵי קְדֵרָה, [ל]וְכֵן עַל שַׁמְנוּנִית שֶׁנִּדְבַּק בְּסַכִּין וּגְרָרוֹ, וְהוּא שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּזַּיִת: ז [מ]מִצְוָה עַל כָּל אָדָם לְעָרֵב, (כא) * [נ]וּמִצְוָה עַל כָּל גְּדוֹל הָעִיר לְעָרֵב עַל כָּל בְּנֵי עִירוֹ כְּדֵי שֶׁיִּסְמֹךְ עָלָיו

ט הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי בְּפֶרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת תַּעֲנִיּוֹת (ה״ח אות ס) בְּשֵׁם סְמַ״ג (עשין מדרבנן ג) מַהֲיָרוּשַׁלְמִי נְדָרִים (פ״ו ה״א). י מַשְׁמָעוּת דִּבְרֵי רַב יוֹסֵף שָׁם (ע״א). כ שָׁם תָּנֵי רַבִּי חִיָּיא. ל שָׁם מֵימְרָא דְּרַב יִצְחָק. מ שָׁם ט״ו (ע״ב). נ מַהָא דַּאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל וְרַב אַמִּי וְרַב אַסִּי שָׁם (טז:).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בִּלְבַד, וְנִרְאֶה דַּוְקָא הֵיכָא דְּלֵיכָא חֲבוּרְתָא, וְדַוְקָא בַּיּוֹם שֶׁקּוֹבְרִים אוֹתוֹ. עַד כָּאַן לְשׁוֹנוֹ: ה [ד] מְעֻשָּׁן. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן חָכָם צְבִי סִימָן ק״ל שֶׁדַּעְתּוֹ דִּלְכַתְּחִלָּה אֵין לְהַנִּיחַ עֲרוּבֵי תַּבְשִׁילִין רַק בְּמְבֻשָּׁל בְּאֵשׁ מַמָּשׁ, וּבְדִיעֲבַד סוֹמְכִין בֵּין עַל הַכָּבוּשׁ בֵּין עַל הַמָּלִיחַ שֶׁלֹּא נִתְבַּשֵּׁל דְּעֲרוּבֵי תַּבְשִׁילִין דְּרַבָּנָן וְהַרְבֵּה הַקֵּלּוּ בּוֹ. וְלָכֵן אִם הַנִּיחַ עֲרוּבֵי תַּבְשִׁילִין בְּהֶעְרִינְ״ג מְהַנֵּי בְּדִיעֲבַד, וְאַף לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁאֵין לוֹ דָּבָר אַחֵר דִּשְׁעַת הַדְּחָק כְּדִיעֲבַד דָּמֵי, וְלֹא יְבָרֵךְ רַק יֹאמַר תְּנַאי הַנָּהוּג בְּדֵין יְהֵא שָׁרִי כו׳. וְכֵן בְּכָבוּשׁ יֵשׁ לִנְהֹג כֵּן שֶׁלֹּא וְיַתְחִיל לְהַרְתִּיחַ הָוֵי כִּמְבֻשָּׁל אִם נֶאֱכָל כָּךְ, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵעָה רֵישׁ סִימָן ק״ה (ס״א):

בְּאֵר הַיטֵב

דַּעְתָּן דְּאָכְלִי נַהֲמָא בְּנַהֲמָא. וְנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין שְׁאָר מִינֵי לִפְתָּן וְקִטְנִיּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְלַפֵּת בָּהֶן הַפַּת אָסוּר לְעָרֵב בָּהֶן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): ה (ד) מְעֻשָּׁן. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) נִרְאֶה לִי דְּאִם אֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה עַל יְדֵי הַכְּבִישָׁה אוֹ הָעִשּׁוּן אֵין מְעָרְבִין בּוֹ, אֲבָל (בְּמָלַח) [בְּמָלִיחַ] אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רָאוּי לַאֲכִילָה אֵין מְעָרְבִין דְּאָמְרִינַן (פסחים עו.) מָלִיחַ הֲרֵי הוּא כְּרוֹתֵחַ כָּבוּשׁ הֲרֵי הוּא כִּמְבֻשָּׁל, מַשְׁמַע דְּמָלִיחַ אֵינוֹ כִּמְבֻשָּׁל. מִיהוּ אִם הָיָה כָּבוּשׁ בְּצִיר אוֹ בְּחֹמֶץ וְשָׁהָה בְּתוֹכוֹ כְּדֵי שֶׁיִּתְּנוֹ עַל הָאוּר ו (ה) עֲדָשִׁים. דַּוְקָא אִם אֵין לוֹ תַּבְשִׁיל אַחֵר. יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (שם), וְעַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה

בְּאוּר הֲלָכָה

אַחַת וּמֻתָּר עֲדַיִן הַדְּבָרִים שֶׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת בִּסְפֵק חֲשֵׁכָה. אָכֵן לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לִזָּהֵר לַעֲשׂוֹת הָעֲרוּב קֹדֶם שֶׁתַּדְלִיק הַנֵּרוֹת:

ה * תַּפּוּחִים מְבֻשָּׁלִים וְהוּא הַדִּין שְׁאָרֵי פֵּרוֹת. עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קע״ז סָעִיף א׳ דְּמוּכָח שָׁם דְּפֵרוֹת אֵין דֶּרֶךְ לְלַפֵּת בָּהֶן הַפַּת [דִּלְהָכִי צָרִיךְ בְּרָכָה לָאוֹכֵל אוֹתָן בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה], אָכֵן הָכָא מַיְירֵי בְּיָדוּעַ שֶׁדֶּרֶךְ אוֹתוֹ מָקוֹם לְלַפֵּת בָּהֶן הַפַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד):

ו * עֲדָשִׁים וְכו׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״כ) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דָּאַף שֶׁלֹּא נִתְבַּשְּׁלוּ לְשֵׁם כָּךְ, הוּא מְבֹאָר וּפָשׁוּט. וְעַיֵּן עוֹד מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים דְּדַוְקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ דָּבָר אַחֵר לְעָרֵב, כֵּן כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ואפילו עדשים) וְאַחֲרוֹנִים. וְהַטַּעַם כָּתַב הַגְּרַ״ז (סי״ג) מִשּׁוּם בִּזּוּי מִצְוָה. אָכֵן הַבַּ״ח (ס״ב) כָּתַב טַעַם אַחֵר דְּהוּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִתְבַּשֵּׁל לְשֵׁם כָּךְ דִּלְכַתְּחִלָּה מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לַעֲשׂוֹת תַּבְשִׁיל בְּכַוּוּן לְשֵׁם עֲרוּב [וְאוּלַי רַק אִם בִּשֵּׁל לְצֹרֶךְ שַׁבָּת סַגִּי וְשֶׁאֲנֵי אֵלּוּ שֶׁלֹּא נִתְבַּשְּׁלוּ כְּלָל לְצֹרֶךְ שַׁבָּת], וְכֵן הַבִּיא מִמַּשְׁמָעוּת הַמָּרְדְּכַי (פרק ב סי׳ תרעג). וְכָל זֶה לְמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר בְּעָלְמָא אֲבָל הָעֲרוּב כָּשֵׁר אַף אִם לָקַח דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִתְבַּשְּׁלוּ לְצֹרֶךְ זֶה וְכִדְמוּכָח מֵהָא דַּעֲדָשִׁים וְשַׁמְנוּנִית שֶׁנִּדְבַּק בַּסַּכִּין וְכֵן כָּתַב הָעוֹלַת תָּמִיד (סק״ו), וְהוֹכִיחַ עוֹד מֵהָא דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (טז.) דָּגִים מְלוּחִים שֶׁצְּלָאָן עַכּוּ״ם וְהוּא בְּוַדַּאי לֹא לְשֵׁם עֲרוּב צְלָאָן. וְעַיֵּן עוֹד בְּסָעִיף י״ד בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה לכתחילה):

ז * וּמִצְוָה עַל כָּל גָּדוֹל. פָּשׁוּט הוּא דְּבֵין כְּשֶׁכּוֹלֵל עַצְמוֹ בְּעֲרוּב זֶה וְאוֹמֵר לִי וְלִבְנֵי עִירִי וּמְזַכֶּה בְּתַבְשִׁילוֹ לָהֶם חֵלֶק, בֵּין כְּשֶׁכְּבָר עֵרֵב יָכוֹל לְעָרֵב עֲלֵיהֶם גַּם בִּפְנֵי עַצְמָם. אֶלָּא דִּמְסַפְּקָא לִי אִם יָכוֹל לְבָרֵךְ כֵּיוָן דְּאֵינוֹ יָדוּעַ לוֹ אִם יִצְטָרְכוּ לָזֶה לְפִי דַּעַת הַמְחַבֵּר שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְעָרֵב לְעַצְמוֹ. וְעוֹד יֵשׁ לְעַיֵּן אִם כְּשֶׁכְּבָר עֵרֵב לְעַצְמוֹ וְרוֹצֶה לְעָרֵב בְּעַד בְּנֵי הָעִיר אִם צָרִיךְ תַּבְשִׁיל אַחֵר אוֹ שֶׁיָּכוֹל לְזַכּוֹת לָהֶם בְּתַבְשִׁיל שֶׁכְּבָר עֵרֵב כֵּיוָן שֶׁעֲרוּב אֶחָד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת (כא) בָּטְלָה דַּעְתָּן אֵצֶל כָּל אָדָם. וּשְׁאָרֵי מִינֵי קִטְנִיּוֹת תָּלוּי (כב) בְּמִנְהַג הַמְּקוֹמוֹת, שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁאֵין מְלַפְּתִין בָּהֶן אֶת הַפַּת (כג) אָסוּר לְעָרֵב בָּהֶן: ה (יג) צָלִי. וְדַוְקָא צָלִי מַמָּשׁ, (כד) אֲבָל מָלִיחַ אַף שֶׁהוּא חֲשִׁיב כְּרוֹתֵחַ דְּצָלִי אֲפִלּוּ הָכִי אֵין מְעָרְבִין וְגָרַע מִכָּבוּשׁ דִּלְקַמֵּהּ, וְלָכֵן אֵין מְעָרְבִין בְּדָגִים מְלוּחִים שֶׁקּוֹרִין הֶעְרִינְ״ג אַף שֶׁהוּא רָאוּי לַאֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁהוּא חַי. (כה) אָכֵן אֵלּוּ הַמֻּנָּחִים בְּשׁוּלֵי הֶחָבִיּוֹת שֶׁכְּבוּשִׁין הֵן בְּצִיר, יֵשׁ לָהֶם דִּין כָּבוּשׁ וּמְעָרְבִין בָּהֶן: (יד) שָׁלוּק. מְבֻשָּׁל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכְּפִי צָרְכּוֹ: (טו) כָּבוּשׁ. דְּכָבוּשׁ כִּמְבֻשָּׁל חֲשִׁיבֵי. (כו) וְשִׁעוּר כְּבִישָׁה בְּמַיִם וּשְׁאָר מַשְׁקִין הוּא מֵעֵת לְעֵת, וּבְחֹמֶץ וְצִיר אִם רַק נִשְׁרָה כְּדֵי שֶׁיִּתְּנֶנּוּ עַל הָאוּר וְיַתְחִיל לְהַרְתִּיחַ חָשׁוּב כִּמְבֻשָּׁל, (כז) וְכָל זֶה אִם רָאוּי לַאֲכִילָה עַל יְדֵי הַכְּבִישָׁה: (טז) אוֹ מְעֻשָּׁן. וְזֶה נַמִּי (כח) כְּשֶׁרָאוּי לְאָכְלוֹ בָּזֶה: (יז) מִין דָּגִים קְטַנִּים. הַיְנוּ קוֹלְיַ״ס הָאִסְפָּנִין שֶׁבַּשַּׁ״ס (טז:) (כט) שֶׁרַכִּין הֵן וּבְמַיִם חַמִּין נִגְמָרִין לַאֲכִילָה וַחֲשִׁיבֵי בִּשּׁוּל לְדִידְהוּ: (יח) תַּפּוּחִים מְבֻשָּׁלִים וְהוּא הַדִּין וְכו׳. וְכָל זֶה דַּוְקָא אִם דֶּרֶךְ אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (יט) שֶׁבִּשְּׁלָן. אוֹ צְלָאָן [גְּמָרָא (שם ע״א)]. וְהַיְנוּ (ל) אֲפִלּוּ הָיוּ מְלוּחִים בִּתְחִלָּה דִּרְאוּיִין הָיוּ לְאָכְלָן חַיִּים וְאֵין צְרִיכִין בִּשּׁוּל הֲוָה אֲמִינָא דְּלֹא נֶחְשָׁב בִּשּׁוּלָן לִכְלוּם, קָא מַשְׁמַע לָן. וּרְבוּתָא זוֹ הִיא גַּם כֵּן לְעִנְיַן תַּפּוּחִים מְבֻשָּׁלִין אַף דְּרָאוּי הָיָה לְאָכְלָן חַיִּים: ו (כ) סוֹמֵךְ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אֲפִלּוּ וְכו׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁאֲרוּ שָׁם בְּלֹא מִתְכַּוֵּן הוֹאִיל וּמִבְּעוֹד יוֹם סָמַךְ עֲלֵיהֶן, וְלֹא אָמְרִינַן דְּמִגּוֹ דְּלֹא חֲשִׁיבֵי בָּטְלֵי אַגַּב קִדְרָא [א]אֶלָּא גּוֹרְרָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וּמְחַשְּׁבָן לְכָךְ וְאוֹמֵר עֲלֵיהֶן בְּהָדֵין עֲרוּבָא וְכו׳, וְכֵן שַׁמְנוּנִית שֶׁעַל הַסַּכִּין, וְכָל זֶה דַּוְקָא אִם אֵין לוֹ תַּבְשִׁיל אַחֵר [אַחֲרוֹנִים], וּפָשׁוּט דְּזֶה דַּוְקָא לְעִנְיַן עֲדָשִׁים שֶׁבְּשׁוּלֵי קְדֵרָה דְּהוּא קְצָת בִּזּוּי מִצְוָה, אֲבָל תַּבְשִׁיל גָּמוּר שֶׁל עֲדָשִׁים לֹא גְּרִיעָא מִשְּׁאָר תַּבְשִׁיל, וַאֲפִלּוּ לֹא נִתְבַּשְּׁלוּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם כָּךְ. וְכָל זֶה דַּוְקָא אִם דֶּרֶךְ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם לְלַפֵּת הַפַּת עִם עֲדָשִׁים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)]: ז (כא) וּמִצְוָה עַל כָּל גְּדוֹל וְכו׳. וְכֵן מָצִינוּ בַּשַּׁ״ס (שם ע״ב) שֶׁכַּמָּה גְּדוֹלֵי הָאָמוֹרָאִים (לא) הָיוּ מְדַקְדְּקִים בָּזֶה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) מִגְּמָרָא (טז.) דְּהָנֵי בַּבְלָאֵי דְּאָכְלִי נַהֲמָא בְּנַהֲמָא וְכו׳: (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחָמַד מֹשֶׁה (ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְנִרְאֶה דְּתַפּוּחֵי אֲדָמָה שֶׁהֵסִיר קְלִפָּתָן וּבִשְּׁלָן יְבֵשִׁים הוּא מִדְּבָרִים שֶׁדַּרְכָּן לְאָכְלָן בִּפְנֵי עַצְמָן כְּדֵי לִשְׁבֹּעַ וְלֹא לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת וְאֵין מְעָרְבִין בָּהֶן, וְכֵן קִטְנִיּוֹת מְבֻשָּׁלִין יְבֵשִׁים שֶׁקּוֹרִין אַרְבָּע״ס אוֹ פּוֹלִין שֶׁקּוֹרִין בָּא״ב: (כג) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה) הֵבִיאוּ מִמַּשְׁמָעוּת רַשִׁ״י (שם ד״ה דמלפת) שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְפִּיד מִן הַדִּין שֶׁיְּהֵא דָּבָר שֶׁאֵין רָגִיל לְאָכְלוֹ בְּכָל יוֹם, וְלֹא הֶעְתַּקְתִּי כִּי לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי קָשֶׁה לוֹמַר כֵּן, דְּמִגְּמָרָא (שם) וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ סָעִיף ו׳ לֹא מַשְׁמַע כֵּן דְּאַטּוּ עֲדָשִׁים הוּא דָּבָר שֶׁרָגִיל לְאָכְלוֹ רַק בְּשַׁבָּת. וְגַם נִרְאֶה לוֹמַר דְּרַשִׁ״י לֹא בָּא אֶלָּא לְאַפּוּקֵי לֶחֶם וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁאוֹכְלִין אוֹתָן רַק כְּדֵי לִשְׁבֹּעַ וְלֹא לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת דְּזֶה רְגִילִין הַכֹּל לֶאֱכֹל אַף בְּחֹל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן דְּבָרִים שֶׁאוֹכְלִין אוֹתָן לְלַפֵּת בְּכֻלְּהוּ יָכוֹל לְעָרֵב שֶׁלֹּא הַכֹּל אוֹכְלִין פִּתָּן בְּלִפְתָּן בְּחֹל. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּנִשְׁמַת אָדָם (כלל קב סק״ב) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כִּדְבָרֵינוּ וְהוֹכִיחַ כֵּן מִדִּין בֵּיצִים שֶׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ם (פ״ו ה״ג) שֶׁמֻּתָּר לְעָרֵב אַף דִּבְוַדַּאי רְגִילִין בָּהֶן אַף בְּחֹל: ה (כד) רַשִׁ״ל בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ״ב סי׳ ט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְחָמַד מֹשֶׁה (ס״ג) וְהַגְּרַ״ז (סי״ב) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס״ו), דְּלֹא כְּחָכָם צְבִי הַמּוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁמֵּקֵל בִּשְׁעַת הַדְּחָק בְּהֶעְרִינְ״ג דִּמְדַמֵּי לֵיהּ לְכָבוּשׁ, אֲבָל הַמָּגֵן אַבְרָהָם מְחַלֵּק דְּכָבוּשׁ הוּא כִּמְבֻשָּׁל וּמָלִיחַ אֵינוֹ אֶלָּא כְּרוֹתֵחַ, וְכֵן מֻכְרָח לְחַלֵּק דְּדָגִים קְטַנִּים מְלוּחִים מוּכָח בַּשַּׁ״ס (שם) לְגִרְסַת רַשִׁ״י וְתוֹסָפוֹת דְּאֵין מְעָרְבִין בָּהֶן עַד שֶׁצְּלָאָן וּבְכָבוּשׁ מְבֹאָר דִּמְעָרְבִין, וְכֵן הֶאֱרִיךְ בְּנִשְׁמַת אָדָם (שם סק״ג) לַחֲלֹק עַל הֶחָכָם צְבִי בָּזֶה עַיֵּן שָׁם וְכֵן הוּא בַּמְּאִירִי (טז: ד״ה קולייס) לְהֶדְיָא דְּמָלִיחַ אֵין מְעָרְבִין בָּהֶן: (כה) כֵּן נִרְאֶה פָּשׁוּט דְּלֹא גְּרִיעֵי מִשְּׁאָר כָּבוּשׁ. וְאַף דְּחָכָם צְבִי מַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה אַף בְּכָבוּשׁ לְפִי פֵּרוּשׁוֹ בַּשַּׁ״ס, אֵין לָזוּז מִדִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהַפּוֹסְקִים וְכֵן הֶעְתִּיקוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים לַהֲלָכָה וְכֵן כָּתַב בְּעַצְמוֹ שֶׁלֹּא רָאָה מִי שֶׁפֵּרֵשׁ כֵּן כְּפֵרוּשׁוֹ: (כו) אַחֲרוֹנִים: (כז) (כח) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כט) וּלְרַשִׁ״י (טז: ד״ה קולייס) גַּם מְלוּחִין הֵן, וְזֶה לֹא הָיָה מוֹעִיל אֶלָּא מִשּׁוּם הֲדָחָתָן בְּחַמִּים, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהֵם רַכִּים נִגְמָר בִּשּׁוּלָן עַל יְדֵי הֲדָחָה: (ל) שָׁם בַּגְּמָרָא (ע״א): ז (לא) כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, וּדְלֹא כְּטַ״ז (סק״ח) שֶׁחָשַׁב שֶׁהוּא מִצְוָה דְּרַבָּנָן וְתָמַהּ, דִּמְנָא לֵיהּ הָא. וְדַע דְּלָאו דַּוְקָא גָּדוֹל אֶלָּא כָּל אָדָם יָכוֹל לְהַקְנוֹת עֲרוּבוֹ וּמִי שֶׁיֵּאָנֵס יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל זֶה, כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים:

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סי״ג) לא כתב שצריך לגוררן מהקדירה [ורק בשמנונית שע״ג הסכין כתב שצריך לגוררו מהסכין].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah